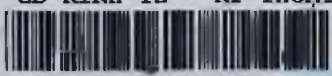

CĐ KINH TẾ - KỸ THUẬT

PM.003012

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH

Chăn nuôi Lợn

DÙNG TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

TS. VŨ ĐÌNH TÔN (*Chủ biên*)

KS. TRẦN THỊ THUẬN

GIÁO TRÌNH
CHĂN NUÔI LỢN

(Dùng trong các trường THCN)

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2006

Lời giới thiệu

Nước ta đang bước vào thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa nhằm đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp văn minh, hiện đại.

Trong sự nghiệp cách mạng to lớn đó, công tác đào tạo nhân lực luôn giữ vai trò quan trọng. Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX đã chỉ rõ: “Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát triển nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững”.

Quán triệt chủ trương, Nghị quyết của Đảng và Nhà nước và nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của chương trình, giáo trình đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, theo đề nghị của Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội, ngày 23/9/2003, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội đã ra Quyết định số 5620/QĐ-UB cho phép Sở Giáo dục và Đào tạo thực hiện đề án biên soạn chương trình, giáo trình trong các trường Trung học chuyên nghiệp (THCN) Hà Nội. Quyết định này thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Thành ủy, UBND thành phố trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nguồn nhân lực Thủ đô.

Trên cơ sở chương trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và những kinh nghiệm rút ra từ thực tế đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo các trường THCN tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình một cách khoa học, hệ

thống và cập nhật những kiến thức thực tiễn phù hợp với đối tượng học sinh THCN Hà Nội.

Bộ giáo trình này là tài liệu giảng dạy và học tập trong các trường THCN ở Hà Nội, đồng thời là tài liệu tham khảo hữu ích cho các trường có đào tạo các ngành kỹ thuật - nghiệp vụ và đông đảo bạn đọc quan tâm đến vấn đề hướng nghiệp, dạy nghề.

Việc tổ chức biên soạn bộ chương trình, giáo trình này là một trong nhiều hoạt động thiết thực của ngành giáo dục và đào tạo Thủ đô để kỷ niệm “50 năm giải phóng Thủ đô”, “50 năm thành lập ngành” và hướng tới kỷ niệm “1000 năm Thăng Long - Hà Nội”.

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội chân thành cảm ơn Thành ủy, UBND, các sở, ban, ngành của Thành phố, Vụ Giáo dục chuyên nghiệp Bộ Giáo dục và Đào tạo, các nhà khoa học, các chuyên gia đầu ngành, các giảng viên, các nhà quản lý, các nhà doanh nghiệp đã tạo điều kiện giúp đỡ, đóng góp ý kiến, tham gia Hội đồng phản biện, Hội đồng thẩm định và Hội đồng nghiệm thu các chương trình, giáo trình.

Đây là lần đầu tiên Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình. Dù đã hết sức cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, bất cập. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc để từng bước hoàn thiện bộ giáo trình trong các lần tái bản sau.

GIÁM ĐỐC SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Lời nói đầu

Trong khoảng hơn một thập kỷ qua nông nghiệp Việt Nam nói chung và chăn nuôi nói riêng đã có những thay đổi rất đáng kể. Ngành chăn nuôi lợn đã có những thay đổi rất lớn không chỉ đáp ứng nhu cầu ngày càng cao và đa dạng của thị trường trong nước mà đã và đang vươn tới các thị trường bên ngoài. Hiện nay lượng thịt lợn vẫn là nguồn thịt chủ yếu cho các gia đình Việt Nam với mức tiêu thụ hàng ngày tới 76% tổng lượng thịt tiêu thụ. Đàn lợn đã thay đổi cả về số lượng và chất lượng. Số lượng đàn lợn đã tăng lên rất nhanh từ 12,26 triệu con vào năm 1990 đã tăng lên đến 25,461 triệu con vào năm 2003. Về chất lượng cũng có những thay đổi rất đáng kể, đó là đàn lợn ngoại thuần, đàn lợn lai có tỷ lệ nạc cao đã không ngừng tăng lên qua các năm.

Sự thay đổi này không chỉ là kế hoạch của những thay đổi về chính sách mà có sự đóng góp rất quan trọng của những thành tựu khoa học kỹ thuật, chăn nuôi.

Để góp phần vào tiến trình phát triển của ngành chăn nuôi lợn, cải tiến phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ kỹ thuật và tăng thêm nguồn tài liệu tham khảo cho các cán bộ trong ngành, chúng tôi biên soạn giáo trình Chăn nuôi lợn.

Tham gia biên soạn giáo trình gồm có:

TS. Vũ Đình Tôn (chủ biên) biên soạn các chương phần lý thuyết (chương 1 đến chương 9).

KS. Trần Thị Thuận: biên soạn phần thực hành

Giáo trình được biên soạn dựa trên các kiến thức mới về nhân giống, dinh dưỡng và kỹ thuật chăn nuôi lợn.

Giáo trình là tài liệu sử dụng cho giảng dạy, học tập và tham khảo cho giáo viên, sinh viên của các trường Trung học chuyên nghiệp nông nghiệp. Ngoài ra, giáo trình cũng có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo cho các cán bộ kỹ thuật tại các cơ sở chăn nuôi lợn cũng như những người quan tâm đến lĩnh vực này.

MỤC LỤC

<i>Lời giới thiệu</i>	3
<i>Lời nói đầu</i>	5
<i>Bài mở đầu: Giới thiệu môn học chăn nuôi lợn</i>	7
Phần một: ĐẠI CƯƠNG VỀ CHĂN NUÔI LỢN	
<i>Chương 1: MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM SINH HỌC VÀ TÍNH NĂNG SẢN XUẤT CỦA LỢN</i>	
I. Đặc điểm về sinh lý tiêu hóa của lợn	12
II. Khả năng sinh sản của lợn	17
III. Khả năng sản xuất thịt của lợn	18
IV. Một số tập tính của lợn	18
<i>Chương 2: CÔNG TÁC GIỐNG LỢN</i>	
I. Các giống lợn được nuôi ở nước ta	21
II. Chọn lọc và nhân giống lợn	30
III. Tổ chức quản lý công tác giống lợn	40
<i>Chương 3: DINH DƯỠNG VÀ THỨC ĂN CHO LỢN</i>	
I. Khái niệm về tiêu chuẩn ăn và khẩu phần ăn	46
II. Các nguồn thức ăn thông dụng cho lợn	48
<i>Chương 4: XÂY DỰNG CHUỒNG TRẠI CHO LỢN</i>	
I. Vai trò của chuồng trại trong chăn nuôi	60
II. Địa điểm xây dựng chuồng trại	61
III. Quy định trong xây dựng chuồng nuôi	62
IV. Các chỉ tiêu kỹ thuật trong xây dựng chuồng trại	63
V. Bố trí sắp xếp các khu vực trong trại lợn	77
Phần hai: KỸ THUẬT CHĂN NUÔI LỢN	
<i>Chương 5: KỸ THUẬT CHĂN NUÔI LỢN ĐỰC GIỐNG</i>	
I. Tầm quan trọng của lợn đực giống	79
II. Đặc điểm sinh lý sinh dục của lợn đực và những chỉ tiêu đánh giá sức sản xuất của lợn đực giống	80

III. Kỹ thuật nuôi dưỡng lợn đực giống	87
IV. Kỹ thuật khai thác tinh dịch và sử dụng	91
V. Chăm sóc quản lý lợn đực giống	94
Chương 6: KỸ THUẬT CHĂN NUÔI LỢN NÁI SINH SẢN	
I. Các chỉ tiêu kinh tế kỹ thuật trong chăn nuôi lợn nái sinh sản	97
II. Chăn nuôi lợn hậu bị	101
III. Kỹ thuật chăn nuôi lợn nái sinh sản	110
IV. Chăn nuôi lợn nái nuôi con	125
Chương 7: KỸ THUẬT CHĂN NUÔI LỢN CON	
I. Đặc điểm của lợn con	130
II. Kỹ thuật chăn nuôi lợn con	136
Chương 8: KỸ THUẬT CHĂN NUÔI LỢN THỊT	
I. Những chỉ tiêu đánh giá năng suất và phẩm chất thịt	150
II. Những chỉ tiêu ảnh hưởng đến năng suất và phẩm chất thịt	151
III. Kỹ thuật chăn nuôi lợn thịt	155
IV. Kỹ thuật chăn nuôi lợn nạc	160
Chương 9: XÂY DỰNG KẾ HOẠCH CHĂN NUÔI LỢN Ở QUY MÔ NÔNG HỘ, TRANG TRẠI	
I. Những thông tin chính	167
II. Kế hoạch chăn nuôi lợn thịt	170
III. Kế hoạch chăn nuôi lợn nái sinh sản	177
Phần ba: THỰC HÀNH	
<i>Bài 1: Giám định lợn cái giống</i>	185
<i>Bài 2: Phối hợp khẩu phần ăn cho lợn nái</i>	206
<i>Bài 3: Chăm sóc và đỡ đẻ cho lợn nái</i>	212
<i>Bài 4: Thiến lợn cái</i>	216
<i>Bài 5: Xây dựng kế hoạch CNL sinh sản cho cơ sở CNL ngoại</i>	221
<i>Tài liệu tham khảo</i>	229

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
4 - TỔNG DUY TÂN, QUẬN HOÀN KIẾM, HÀ NỘI
ĐT: (04) 8252916, 8257063 - FAX: (04) 8257063

GIÁO TRÌNH
CHĂN NUÔI LỢN

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2006

Chịu trách nhiệm xuất bản

NGUYỄN KHẮC OÁNH

Biên tập

PHẠM QUỐC TUẤN

Bìa

PHAN ANH TÚ

Kỹ thuật vi tính

HẢI YẾN

Sửa bản in

PHẠM QUỐC TUẤN

In 530 cuốn, khổ 17x24cm, tại Nhà in Hà Nội. Quyết định xuất bản số: 146-2006/CXB/118GT-19/HN. Số in: 339/5. In xong và nộp lưu chiểu quý III năm 2006.